

Samsund, der lade sig kirkelig vie — det kan i hvert Fald ethvert Kirkesamfund, som ikke i betydelig Grad er statsunderstøttet, bestemme. Jeg maa derfor sige, at den eneste fornuftige Maade, jeg kunde tænke mig dette Forhold ordnet paa, var, at man gif til det, som rationelt og principielt er det rigtige: tvungent borgerligt Egtef. Men jeg kan anerkende § 1 som et delvis Fremstridt og skulde i og for sig være villig til at stemme for det og tage imod det, naar Loven ikke havde nogen anden Bestemmelse. Men § 2 kan jeg paa ingen Maade bifalde. Naar en Præst modtager et Embede i Statens Tjeneste og lønnes af Staten med en god og rigelig Gage, saa er det klart, at han ogsaa er forpligtet til at bøj sig for det borgerlige Samsunds Love. Medens man i Almindelighed nu indrømmer de fri Kirkesamfund Ret til at ordne deres kirkelige Forhold saaledes, som de ville, kan det selvfølgelig ikke være Tilfældet med et i betydelig Grad statsunderstøttet kirkeligt Samfund; det behøver i alt Fald ikke at være det, da det borgerlige Samfund jo har ganske god Haand i Hante med det kirkelige, og det vilde være ganske ufornuftigt af det borgerlige Samsunds Repræsentanter at være med til at give Præsterne en større Magt end den, de nu have. Naar Præsten har sit Embede i Folkekirken, har han et rent borgerligt Hverv at beskride, derunder Egtevielse, og det er klart, at det borgerlige Samfund maa sørge for, at Borgerne, naar de opfylde de Fordringer, det borgerlige Samfund stiller til dem, ogsaa saa Ret til at nyde alle de Goder, som det borgerlige Samfund kan yde; naar de derfor formelt ere Medlemmer af Folkekirken og formelt have opfyldt de Betingelser, som foreskrives for at kunne indgaa Egtef., saa maa Præsterne ogsaa være forpligtede til at vie dem. Skulde en Præst ikke kunne forene med sin Samvittighed at være Præst i Folkekirken, naar han skal rette sig efter det borgerlige Samsunds Love, ja saa maa han virkelig høre op med at være Præst i Folkekirken, høre op med at oppebære den Gage, han som saadan oppebærer, og maa blive en fri Forskynder af Kristi Lære, selv om han maatte risikere derved at komme i en saadan forandret Situation, at han i Stedet for at sidde i et godt Præsteskald kommer til i Gerning at efterfølge Kristi Ord: I skulle ikke have to Kjortler, og: I skulle ikke have Kobber og ikke Guld i Eders Bælte. Der har sikkert aldrig været noget Menneſte eller nogen Institution, der har haft en for stor Magt, uden at den er bleven misbrugt, og hvis man giver Præsterne en saadan Magt,

som § 2 i dette Lovforslag vil lægge i deres Hænder, er jeg overbevist om, at den vil blive misbrugt. Det er nemlig en meget betydelig Magt, Præsten faar i Kraft af den Ret, § 2 giver ham til uden Begrundelse at nægte at vie Medlemmer af Folkekirken, som opfylde alle de Betingelser, Loven foreskriver for at kunne indgaa Egtef. og saa Kirkens Betsignelse. Præsterne kunne i Kraft heraf øve en betydelig Samvittighedstvang paa Borgerne. Naar en Mand kommer op og bestiller Vielse hos Præsten, kan denne give sig til at forhøre Manden og spørge ham om, f. Eks. naar han sidst har været til Alters. Naar man da som saa mange Medlemmer af Folkekirken maatte svare: „Det var den Gang, da vi bleve konfirmerede“, saa er det høist sandsynligt, at Præsten herefter vil sige: „Ja, saa maa I modtage en ny Religionsundervisning eller paa en anden aktiv Maade lægge Eders store brændende Nidkærlighed for Kirken for Dagen, inden jeg kan kirkelig vie Jer.“ Det vil sige, der kunde fremkaldes Hylleri, Folk kunde tvinges til at stille sig i et rent udvortes Forhold til Kirken, som ikke er nødvendigt nu. Man fremtvinger derved, at man over for Præsterne maa dokumentere et aktivt korresponderende Forhold til Kirken for ikke at blive udsat for den Skandale, det kan være i mange Folks Øjne, at det bliver nægtet En at saa kirkelig Vielse, hvilket i den offentlige Bevidsthed vilde staa som omtrent det samme som at blive vist ned fra Præsten. Saaledes vil det under almindelige Forhold være. Men der foreligger jo ogsaa mange Steder Undtagelsesforhold, hvor Forholdet mellem Præsten og Menigheden er af særdeles daarlig Beskaffenhed. Det har paatrængt sig min Opmærksomhed, fordi dette netop finder Sted i et Sogn i min Valgkreds, Haraldsted-Allindemaale. Der er Forholdet det, at en Pastor Mathiesen har siddet der i Embedet i c. 12 Aar, og over ham er der af 90 pCt. af de mandlige Beboere i Sognet den 25de August i Fjor indgivet en meget stor og meget skarp Klage, hvori der klages saavel over hans Forhold som Præst som over det rent personlige Forhold, han stiller sig i til Menigheden. De sige, at nu have de i 12 Aar taalmodig fundet sig i at have denne Præst, men nu bede de om at blive af med ham. Men de have ikke faaet Medhold hos Ministeren, thi den 29de Februar i Aar have disse Klager faaet til Svar fra Kultusministeriet, at efter at der var indkommet Erkløring fra Bisoppen, som nemlig har været derne og holdt Forhør, har Ministeriet ikke fundet Anledning til at foretage sig noget over for